

V takových případech dojde k odevzdání předlužené pozůstalosti dědici.

Po odevzdání pozůstalosti nemůže dědic již žádati o soudní svolání pozůstalostních věřitelů ani o prohlášení konkursu na pozůstalost. Vždyť odevzdáním splyne pozůstalost s ostatním majetkem dědicovým. Podle výše uvedených úvah můžeme dedukovati, že dědic ručí každému pozůstalostnímu věřiteli svým veškerým jměním, třebaž se přihlásil k pozůstalosti s výhradou dobrodiní inventáře, za kvotu, která by na věřitele připadla, kdyby se pozůstalost rozdělila mezi věřitele podle kursního řádu, a sice ručí dědic ten v rozsahu inventáře bez ohledu na případné zhodnocení či znehodnocení pozůstalosti.

Nerozhoduje zde, zda ten který věřitel dříve svou pohledávku vymáhal, neplatí zde zásada »prior in tempore, potior in iure«, nýbrž dědic jest nucen, chce-li se uvarovati ručení podle §u 815 všeob. obč. zák., vůči věřitelům požadujícím na něm více než svrchu zmíněnou kvotu, hájiti se námitkou, že pozůstalost nestačí, a předložit soudu o tom důkazy a žádati vypočtení kvoty, kterou toliko jest povinen věřitelovu pohledávku zaplatiti.

Soud jest povinen k námitce, že pozůstalost nestačí, na návrh přihlížeti a provésti nabídnuté důkazy k cifernímu určení dědicova závazku a nemůže jej odkázati až na eventuelní námitky podle §u 35 exekučního řádu. (Rozh. ze dne 5. listopadu 1924 Rv. I. 1572/24.)

V.

Měl bych nyní zodpověděti otázku položenou v úvodu tohoto článku, zda jest pro dědice právně prospěšnější přijati předluženou pozůstalost, ovšem s výhradou dobrodiní inventáře, či ji odmítnouti.

V odstavci III. citovaný názor Nejvyššího soudu, podle něhož ani soudní svolání pozůstalostních věřitelů nepřekáží, aby pozůstalostní věřitelé zjednali si uspokojení svých pohledávek v řízení sporném a exekučním ještě před uplynutím ediktální lhůty, zajisté vystavuje dědici nebezpečí majetkové ztráty, jak na to bylo poukázáno.

Poněvadž dědic ručí věřitelům toliko do výše inventáře (sporno) t. j. do výše, jakou byla aktiva a passiva v inventáři odhadnuta, jest případné zhodnocení neb znehodnocení pozůstalostních aktiv na účet dědicův.

Konečně jest potřebí uvážiti, že vzdáním se dědickeho nároku vzdává se dědic i nároku na případné dodatečně na jevo vyšlé jmění pozůstalostní, o němž v okamžiku vzdání se dědictví nevěděl.

Nelze tedy generelně zodpověděti otázku v úvodu tohoto článku položenou. Bude vždy potřebí přihlížeti ke všem skutkovým okolnostem toho kterého případu.

Dr. LAD. SKULA:

Ověření podpisu na plné moci při pozůstalostech.

Až do vydání zákona o základních ustanoveních soudního řízení nesporného ze dne 15. června 1931 č. 100 Sb. z. a n. platil § 8 cís. patentu ze dne 9. srpna 1854 č. 208 ř. z. o soudním řízení nesporném.

Podle tohoto ustanovení požadovalo se při pozůstalostech, aby plné moci, vydané v jiné zemi než v zemi,

v níž projednávající soud měl sídlo, byly vždy opatřeny soudně neb notářsky ověřeným podpisem, třebaž plná moc vydána byla v zemi Československého státu.

Byl-li na příklad projednací soud na Moravě a plná moc vydána v Čechách neb na Slovensku či na Podkarpatské Rusi, bylo nutno podpis na plné moci, pro pozůstalostní řízení znějící, dáti soudně neb notářsky ověřiti.

To se změnilo novým řízením nesporným, totiž zákonem č. 100/1931 Sb. z. a n., jímž mezi jinými zrušen byl též § 8 cís. patentu č. 208/1854 ř. z.

Zákon o základních ustanoveních soudního řízení nesporného ze dne 19. června 1931 č. 100 Sb. z. a n. ustanovuje o plných mocích toliko v § 9, že

a) plná moc musí býti při prvním úkonu před soudem prokázána listinou nebo prohlášena ústně do protokolu,

b) rozsah, účinek a trvání její řídí se obsahem plné moci a soukromým právem,

a v § 34, podle něhož platí i o plných mocích v řízení nesporném analogicky předpisy zákona o řízení sporném.

Platí tedy i v řízení nesporném — jak v Mrštínově vydání nového zákona o řízení nesporném se uvádí na str. 81 — obdobně ustanovení § 30 c. ř. s., že když zmocnění stalo se listinou soukromou a vznikne pochybnost o její pravosti, lze na návrh, nebo z moci úřední naříditi, aby podpis zmocnitelův na listině byl soudně neb notářsky ověřen a rovněž že ustanovení toto nemá platnosti, když advokát nebo notář soudu známý zakročuje jako zmocněnec a potvrdí pravost podpisu, odvolaje se na svou přísahu.

Z toho vyvozují, že podle nového nesporného řízení není zapotřebí ověřeni podpisu na plné moci pro pozůstalostní řízení, jsou-li tyto plné moci vydány kdekoli na území Československého státu.

Výjimka ovšem je případ, že vznikne pochybnost o pravosti plné moci.

JUDr. OTTO HYBL, Mor. Ostrava:

K praktickému použití § 29 nesp. pat.

Že okruh notářské činnosti jest stále více zúžován, o tom netřeba se šířiti.

Zapomíná se, že řada různých drobných osvědčování jest pouze malou součástí složitějšího ústrojí odpovědné agendy notářské a že hlavním úkolem notáře zůstává působiti v širokých vrstvách lidových jako nepředpojatý učitel a právní rádce, vésti strany objektivně při tvoření nových právních poměrů a tak nemalou měrou spolupůsobiti a přispívati při utváření se nového práva.

Nejsmutnějším ovšem zjevem jest, že především některé soudy na místě, aby zejména k jejich ulehčení přispívající činnost notářskou řádně ocenili, notáře stranám nadřadili a za sobě rovného uznali, dopouštějí se pravého opaku a naříkajíce při tom na přetížení, notáře přehlíží a prohlašují často neodpovědně, že notářství jest přebytečnou institucí.

Nedostatek nutno hledati ovšem hlavně v zastaralém notářském řádu.

Jest jisto, že tento notářský řád jest technicky pochybeným a neodpovídá ani zdaleka dnešnímu celkovému právnímu vývoji.

Vzhledem k této těžké situaci, ve které se stav notářský nyní nachází, nutno trvati bezpodmínečně na tom, aby notářům, jako soudním komisařům, bylo dáno to, co jim alespoň dle stávajících zákonů patří.

Že i v tomto směru nutno s některými soudy bojovati, ilustruje dole vylíčený případ.

§ 29 patentu z 9. VIII. 1854 číslo 281 ve znění zákona číslo 123 z r. 1923 čl. XII. praví jasně: »Notářům buďtež v místech, kde je sborový soud I. stolice, svěřeny úkony v nesporném řízení uvedené v § 183 n. ř. ze dne 21. V. 1855 č. 94 ř. z. podle § 184 téhož zákona, jako soudním komisařům — je-li několik notářů atd. . . . Jinak buď při tom dbáno ustanovení § 185 uvedeného notářského řádu atd.«.

Vyjmám úmyslně část citovaného paragrafu, jako našeho případu nejvíce se týkající.

V § 183 jest mezi jiným uvedeno:

»Notářům může býti uložena povinnost, aby jako soudní komisaři vykonávali tyto práce:

a) zapsání úmrtí (s případným zamčením) a prováděním jiných při projednávání pozůstalosti a v sirotčích záležitostech potřebných úkonů, při nichž nejde o soudní rozhodování.«

Jest nesporno, že »buďtež« v § 20 n. p. znamená, že v sídle sborového soudu I. stolice musí býti všechny úkony v § 183 not. řádu uvedené notáři svěřovány.

Jest však zajímavým, že i ohledně tak jasného znění zákonného může dojíti k rozporu mezi soudem a notářem.

V sídle krajského soudu v zjistili notáři, že úkony soudního komisařství dle shora citovaných ustanovení jsou jim přidělovány v míře velmi nepatrné a že ustanovení § 29 n. p. a 183 a násl. n. ř. jsou soudem zřejmě přehlížena.

Nebyly jim přikazovány vůbec úmrtní zápisy k sepsání a kromě toho se stávalo houfně, že nemluvě ani o pozůstalostech se zletilými dědici, také v pozůstalostech s nezletilými dědici, byli hned po objevení se úmrtního zápisu zakládány plné moci advokátů s návrhem na samostatné projednávání, jakmile jen pozůstalost skýtal naději na honorování vynaložené námahy.

Stávalo se dokonce, že soukromé osoby byvše často poučeny pokoutníky, zakládali takovéto návrhy na samostatné projednání.

Návrhům bylo povětšinou vyhováno. Pokud se týče ostatních úkonů soudního komisařství v § 183 n. ř. uvedených, nebyly tyto notářům téměř vůbec přidělovány.

Boj notářů v sídle tohoto krajského soudu zdál se býti marným, osobní intervence nepomáhaly.

Nezbývalo tedy nic jiného, nežli podati stížnost obvyklou cestou.

V této stížnosti nebylo poukazováno na nic jiného, než na příslušná ustanovení zákona.

S uspokojením nutno konstatovati, že vrchní soud rozhodl skutečně spravedlivě a poměry alespoň poněkud napravil.

Cituji zde zprávu okresního soudu notářům, obsahující vyřízení stížnosti vrchním soudem.

»Na stížnost notářů se podle výnosu presidia vrchního soudu ze dne Pres. . . . okresnímu soudu . . . ukládá, aby podle § 29 n. p. ve znění čl. XII. zákona ze dne 8. VI. 1923 č. 123 sb. z. a n. a § 1 min. nař. ze 7. V. 1860 č. 120 ř. z. v obvodě města (nikoliv t. zv. Vel. . . .) svěřoval notářům bezvýjimečně všechny úkony nesporného řízení uvedené v § 183 n. ř. ze dne 21. V. 1855 číslo 94 podle § 184 téhož zákona, jako soudním komisařům, tedy v pozůstalostním řízení, zejména sepsání úmrtních zápisů, pozůstalostních inventářů a soudního odhadu. Jest proto dle § 184 cit. n. ř. ihned zaříditi, aby byla úmrtí nastalá v obvodě města ihned notářům

dle přesného rozdělení, jež má okresní soud ustanoviti, ihned oznamována, aby mohli bezodkladně prováděti úmrtní zápisy.

Dále jest přesně dbáti toho, aby v pozůstalostních věcech, v nichž je dle § 92 nesp. p. sepsati inventář, nebylo stranám dovolováno, aby si pozůstalost samy, nebo svými zmocněnci projednávaly, neboť takové pozůstalosti musí býti v obvodě města . . . projednány výhradně notářem, v ostatních obcích okresu buď soudem, buď notářem.

Ve všech případech, v nichž se projednání pozůstalosti buď povinně, buď nepovinně svěří notáři, jest všechny úřední úkony uvedené v § 183 cit. not. řádu přenechati notáři, ježto by odporovalo duchu uvedených předpisů, aby některé z těchto úkonů prováděl soud a jiné notář.

Okresní soud vylučuje také neprávem možnost dáti pozůstalostní výkazy a souvislá podání předložená stranami, když nevyhovují, sepsati znovu notářem, neboť jest to dle odst. 3 § 29 nesp. pat. přípustno a jistě často k úlevě soudu vhodné.

Od 1. I. 1932 na šest měsíců bude míti p. notář písmena a až 1, kdežto p. notář . . . písmena m—ž.

Od 1. VII 1932 do konce roku bude míti písmena m—ž p. notář . . . a písmena a—1 p. notář

Takovým způsobem bude provedeno střídání notářů v příštích letech.

Bude zapotřebí, aby notáři se dohodli nějakým způsobem se hřbitovní správou, zda tato správa má notářům oznamovati každé úmrtí bez ohledu na to, že pozůstalostní majetek zde není.«

Bylo sice ještě podati další stížnosti proti nesprávnému označení sídla krajského soudu — to však již není věcí s tímto související, nýbrž jedná se pouze o přesné vyložení rozhodnutí politických úřadů.

Jest sice vždy a za každých okolností úmyslem a snahou notáře žíti se soudem v dobrých poměrech, avšak nemůže se tak díti na úkor jeho práv a prestiže jeho postavení. A jest nutno si přát, aby notářský stav nese-trvával stále v pouhém obranném postavení, nýbrž aby jednal tak, aby bylo jasno, co znamená, a neuškodí trochu více zcela oprávněného sebevědomí.

POZVÁNÍ

k řádné valné hromadě odboru »Praha« Spolku čl. notářů, která se bude konati

v sobotu dne 25. března 1933 o 19 hod.

v restauraci »U Bumbříčka«, Praha II., Národní tř.

Pořad jednání:

1. Sdělení předsednictva.
2. Zpráva jednatele.
3. Zpráva pokladniční a přehližitelů účtů.
4. Volby:
 - a) starosty odboru,
 - b) 11 členů výboru,
 - c) 1 přehližitele účtů a 2 náhradníků.
5. Stanovení členského příspěvku na rok 1933.
6. Volné návrhy.

Poznámka: Kdyby se nesešel dostatečný počet členů v uvedenou hodinu, bude se konati tato valná hromada o hodinu později s tímž pořadem jednání bez ohledu na počet přítomných.

Po valné hromadě promluví pan notář Dr. Em. Fiala na thema:

»Lex dura, sed lex.«

(Pokus o řešení otázky kandidátů notářství.)

Za Spolek čl. notářů odbor »Praha«

Dr. Anděla Kozáková,
t. č. jednatelka.

Dr. Václav Černý,
t. č. starosta.